รหัสโครงการ SUT1-102-52-24-08



การแยกยีนและการศึกษาหน้าที่เอนไซม์ไคโตไบเอสในแบคทีเรียในทะเล Vibrio carchariae Gene isolation and functional study of chitobiase from a marine bacterium Vibrio carchariae



ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ผลงานวิจัยเป็นความรับผิดชอบของหัวหน้าโครงการวิจัยแต่เพียงผู้เดียว

รหัสโครงการ SUT1-102-52-24-08



การแยกยีนและการศึกษาหน้าที่เอนไซม์ไคโตไบเอสในแบคทีเรียในทะเล Vibrio carchariae Gene isolation and functional study of chitobiase from a marine bacterium Vibrio carchariae

คณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ รองศาสตราจารย์ ดร. วิภา สุจินต์ หน่วยวิจัยชีวเคมี-เคมีไฟฟ้า สาขาวิชาชีวเคมี สำนักวิชาวิทยาศาสตร์

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีงบประมาณ 2552-2554 ผลงานวิจัยเป็นความรับผิดชอบของหัวหน้าโครงการวิจัยแต่เพียงผู้เดียว กุมภาพันธ์ 2556

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณ ศูนย์เครื่องมือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้ใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในห้องปฏิบัติการชีวเคมีเพื่อการ วิจัย ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

> รองศาสตราจารย์ ดร. วิภา สุจินต์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาชีวเคมี สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

บทค้อย่อ

เอนไซม์ใคโตไบเอสหรือเอ็น อะซิทิลกลูโคซามินิเดสจัดเป็นเอนไซม์ที่อยู่ในไกลโคซิลไฮโดรเสล แฟมิลี 3 หรือแฟมิลี 20 ซึ่งเอนไซม์ทั้งสองแฟมิลีมีความแตกต่างกันทั้งลำดับของกรดอะมิโนและกลไกในการเร่ง ปฏิกิริยา ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการแยกยีนของเอนไซม์เอ็น อะซิทิลกลูโคซามินิเดสแฟมิลี GH-20 สอง ตัวคือ VhNag1 และ VhNag2 จากจิโนมของแบคทีเรีย *Vibrio harveyi* (ชื่อเดิมคือ *V. carchariae*) สายพันธุ์ 650 ต่อมาได้ทำการโคลนยีนทั้งสองเข้า pQE60 exression vector ซึ่งสามารถทำการผลิตรีคอมบิแนนท์ โปรตีนใน E. coli เจ้าบ้านสายพันธุ์ M15 ได้ การวิเคราะห์สายโพลีเพปไทด์ของ VhNag1 มีขนาด 88,849 Da มีค่า pl เท่ากับ 4.9 มีค่า pH optimum ในช่วงกว้างคือ 6.5-7.5 ส่วนสายโพลีเพปไทด์ของ *Vh*Nag2 polypeptide มีน้ำหนักโมเลกุลเท่ากับ 73,143 Da มีค่า pl เท่ากับ 5.4 และมีค่า pH optimum เท่ากับ 7.0 การศึกษาการย่อยสลายสับสเตรทพบว่ารีคอมบิแนนท์ *Vh*Nag1 และ *Vh*Nag2 ที่ถูกผลิตโดย *E. coli* สามารถ ย่อยไคตินสับสเตรทได้ทุกชนิด แต่ประสิทธิภาพในการย่อยสลายของเอนไซม์ *Vh*Nag2 ดีกว่าเอนไซม์ *Vh*Nag1 อย่างน้อย 10 เท่า ผลการทดสอบทางชีวเคมีและข้อมูลทางจลนพลศาสตร์พบว่าเอนไซม์ *Vh*Nag2 สามารถ ย่อยไคตินโอลิโกแซคคาร์ไรด์แบบเป็นลำดับและให้ผลิตผลสุดท้ายเป็น GlcNAc ซึ่งบ่งบอกว่า VhNag2 มี ลักษณะเป็น exolytic enzyme นอกจากผลการเปรียบเทียบความสามารถในการย่อยสันตรทต่ง ๆ พบว่า VhNAg2 ย่อย pNP-GlcNAc₂ ได้ดีที่สุด ส่วนเมื่อเทียบกับไคตินโอลิโกแซคคาร์ไรด์ด้วยกันพบว่าไคโตเตตระ โอสเป็นสับสเตรทที่ดีที่สุดของ VhNag2



ABSTRACT

Chitobiases or β -N-acetylglucosaminidases are classified into glycosyl hydrolases family 3 (GH-3) or family 20 (GH-20), both are different in sequence identity and mode of enzyme action. In this study, two genes corresponding to GH-20 GlcNAcase homologues (namely VhNag1 and VhNag2) were successfully isolated from the genome of V. harveyi (formerly classified as V. carchariae) type strain 650. Both genes were cloned into pQE50 expression vector, which could be expressed in *E. coli* M15 host cells. The VhNag1 polypeptide has a molecular weight of 88,849 Da, a pl of 4.9 and a broad range of pH optimum from 6.5 to 7.5, whereas the VhNag2 polypeptide has a molecular weight of 73,143 Da, a pl of 5.4 and a pH optimum of 7.0. The recombinant VhNag1 and VhNag2 expressed by E. coli were found to degrade all the tested chitin substrates with VhNag2 being at least ten fold more active than VhNag1. The results obtained from different biochemical assays and kinetic characterization consistently suggested that VhNag2 degraded chitin oligosaccharides in a sequential manner, generating GlcNAc as the final end product, which suggests that VhNag2 is an exolytic VhNag2 acts most efficiently on pNP-GlcNAc2. For chitin oligosaccharide, enzyme. chitotetraose was found to be the best substrate.



สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	າ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ନ
สารบัญ	٩
สารบัญภาพ	จ
สารบัญตาราง	ຉ
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	7
บทที่ 3 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	13
บทที่ 4 บทสรุป	
สรุปผลการวิจัย	23
ข้อเสนอแนะ	23
บรรณานุกรม	24
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	28
ภาคผนวก ข	31
ภาคผนวก ค	33
ประวัติผู้วิจัย	34

สารบัญภาพ

	หน้า
รูปที่ 1.1 แสดงพื้นที่บนแผนที่โลกที่มีการระบาดของโรค Melioidosis	1
รูปที่ 1.2 โครงสร้างของผนังเซลล์แบคทีเรียแกรมลบที่มีพอรินเป็นองค์ประกอบ	2
รูปที่ 1.3 โครงสร้างสามมิติทั่วไปของพอรินจาก <i>E. coli</i>	3
รูปที่ 2.1 องค์ประกอบของ BLM set-up สำหรับการศึกษาคุณสมบัติของพอรินของเดี่ยว	9
รูปที่ 2.2 องค์ประกอบของ cuvette ที่ assembled แล้วด้วย Teflon foil และ	9
working electrode ด้าน CIS และ reference electrode ด้าน TRANS	
รูปที่ 3.1 การวิเคราะห์รีคอมบิแนนท์โปรตีน <i>Bps</i> Omp38 ที่ผลิตโดย <i>E. coli</i> สายพันธุ์	13
BL21(DE3)Omp8 ด้วย 12% SDS-PAGE gel	
รูปที่ 3.2 การเหนี่ยวนำการเกิด three-stepwise closure ของช่องพอริน BpsOmp38	14
ด้วยความต่างศักย์ไฟฟ้าที่ +150 mV	
รูปที่ 3.3 โครงสร้างทางเคมีของยาปฏิชีวนะ 4 กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาอัตรา	15
การนำเข้าผ่านช่องพอริน <i>Bps</i> Omp38	
รูปที่ 3.4 เปรียบเทียบผลของยาปฏิชีวนะในกลุ่มต่าง ๆ ต่อ ion current blockage	16
ของช่องเดี่ยวพอริน BpsOmp38 ที่ความเข้มข้น 10 mM และที่ applied	
potential เท่ากับ +100 mV สำหรับ penicillin G ceftazidime และ	
ertapenem ส่วนความเข้มข้นของ norfloxacin ที่ใช้คือ 1 mM และค่า	
applied potential เท่ากับ -100 mV ในอิเลคโตรไลท์ 1M KCl/20 mM	
HEPES, pH 8.0	
รูปที่ 3.5 การ translocation ของ ertapenem ผ่านช่อง <i>Bps</i> Omp ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ	17
รูปที่ 3.6 การหาค่า dwell time (T) ของ ertapenem ผ่านช่อง BpsOmp จากการ	18
fit กราฟด้วย simple exponential decay algorthim	
รูปที่ 3.7 ผลของอุณหภูมิต่ออัตราการ translocate ของ ertapenem ผ่านช่องพอริน	19
<i>Bps</i> Omp	
รูปที่ 3.8 กราฟแสดงการหาค่า enegy barrier ของการจับและการปล่อยของ ertapenem	20
รูปที่ 3.9 การเปรียบเทียบลำดับกรดอะมิโนของ <i>Bps</i> Omp กับ multiple templates	21
ของพอริน OmpF OmpC Omp32 Omp36 และ PorB	
รูปที่ 3.10 แสดงโครงสร้างจำลองไตรเมอร์ของ <i>Bps</i> Omp	22

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1. อัตราการเกิด translocation ของยาปฏิชีวนะต่าง ๆ ข้ามช่องพอริน	17
<i>Bps</i> Omp38	



บทที่ 1 บทนำ

1.1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ไคติน (chitin) เป็นชีวโพลีเมอร์สายตรงประกอบด้วยน้ำตาลหน่วยย่อย ๆ ของ N-acetyl glucosamine มาเรียงต่อกันด้วยพันธะไกลโคลซิดิกแบบ β1→4 ดังรูบที่ 1.1



รูปที่ 1.1 โครงสร้างของไคตินโพลีเมอร์ (แหล่งที่มา: members.tripod.com/~Dalwoo/structure.gif)

ใคตินจัดเป็นองค์ประกอบโครงสร้างภายนอกที่สำคัญของสิ่งมีชีวิตชั้นต่ำต่าง ๆ ได้แก่ กุ้ง ปู แมลง และองค์ประกอบหลักของเส้นใยเชื้อราเกือบทุกชนิด ใคตินเป็นชีวโพลีเมอร์ที่มีปริมาณมากที่สุดเป็นอันดับที่ ้สองรองจากเซลลูโลสโดยมีการประมาณปริมาณของไคตินที่มีการผลิตในโลกนี้มากถึง 10¹⁰ ถึง 10¹¹ ตันต่อปี [1] ดังนั้นจึงได้มีความสนใจในการศึกษาวิจัยเพื่อนำไคตินไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งทางด้านการแพทย์ การ เภสัชกรรม การโภชนาการ การเกษตรกรรม การบำบัดน้ำเสีย และอื่น ๆ เนื่องจากไคตินไม่สามารถย่อย สลายได้ตามธรรมชาติ ดังนั้น ไคตินจึงจัดเป็นกากของเสียปริมาณมากที่ถูกปล่อยจากโรงงานอุตสาหกรรม การผลิตและแปรรูปอาหาร เช่น อาหารทะเลแช่แข็ง อาหารทะเลอัดกระป๋อง เป็นต้น กากของเสียนี้ได้ส่งผล ให้เกิดปัญหามลภาวะกับสิ่งแวดล้อมข้างเคียงเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ดังนั้นจึงมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาการย่อยสลายไคตินพื่อนำผลิตผลที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น เป็นแหล่งอาหารในภาคเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ เช่น กุ้ง ปลา หมู ในขณะนี้การย่อยสลายไคตินโดยการใช้เอนไซม์เป็นที่ได้รับความสนใจ เนื่องจากข้อดีหลายประการเปรียบเทียบกับกรรมวิธีทางเคมี ทั้งในแง่ของการประหยัดค่าใช้จ่าย ปฏิกิริยา เกิดขึ้นได้รวดเร็วและสมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดสารพิษตกค้างหลังปฏิกิริยาการย่อยสลายในธรรมชาติ การ ้ย่อยสลายไคตินอย่างสมบูรณ์ประกอบด้วยการทำงานของเอนไซม์สองชนิดด้วยขั้นตอนหลัก ๆ คือไคตินโพลี เมอร์ถูกย่อยด้วยเอนไซม์ใคติเนส (EC3.2.1.14) ให้เป็นน้ำตาลสายสั้นๆ หรือไคตินโอลิโกเมอร์ให้ผลิตผล ้ขั้นตอนต่อมาคือการย่อยน้ำตาลโมเลกุลคู่ให้เป็นน้ำตาลโมเลกุลเดี่ยวด้วย สดท้ายเป็นน้ำตาลโมเลกลค่ เอนไซม์ไคโตไบเอส เอ็น-อะซิติล-บีต้า-ดี-กลูโคซะมิไนด์ เอ็น-อะซิติลกลูโคอะมิโนไฮโดรเลส หรือ (chitobiase/N-acetylglcosamino hydrolase)[2] รูปที่ 1.2 แสดงวิถีการสลายไคตินที่ต้องการเอนไซม์ไค ติเนสและไคโตไบเอส [3]



รูปที่ 1.2 วิถีการสลายไคติน

เอนไซม์ 1, endochitinase; 2, exochitinase;3, Chitobiase; 4, GlcNAc₂ phosphorylase; 5, GlcNAc₂ phosphotransferase system; 6, 6-phospho-D-glucosaminidase; 7, chitin deacetylase; 8, chitosanase; and 9, GlcNase (แหล่งที่มา: Tanaka et al. J Bact. 2003, p5175-5181)

เอนไซม์ใคโตไบเอส (EC 3.2.1.52) เป็นจัดเป็นกลุ่มของเอนไซม์ที่พบมากทั้งในโปรคาริโอตและยูคาริ โอต [4] เอนไซม์นี้ทำหน้าที่สลายไคตินสายสั้น เช่นไคโตไบโอส (GlcNAc)₂ จากปลายด้านนอนริดีวซ์ให้ได้ เป็นน้ำตาลโมเลกุลเดี่ยวคือเอ็น-อะซิติลกลูโคซามีน (GlcNAc) [5] การจัดกลุ่มเอนไซม์ไกลโคซิลไฮโดรเลส โดยการเปรียบเทียบความคล้ายคลึงของโครงสร้างสามมิติและลำดับของกรดอะมิโนตามหลักการของ Henrrisat และ Romeu [6] พบว่าเอนไซม์ไคโตไบเอสอยู่ในกลุ่มของไกลโคซิลไฮโดรเลสแฟมิลี 20 โครงสร้างหน่วยเร่งปฏิกิริยาของเอนไซม์ในกลุ่มนี้จะมีลักษณะเป็น (α/β)₈ TIM barrel และเร่งปฏิกริยาแบบ retaining mechanism เหมือนเอนไซม์ใคติเนสในแฟมิลี 18 [7] รายงานครั้งแรกเกี่ยวกับการสกัดเอนไซม์ ไคโตไบโอสจากตับคน [8] การศึกษาคุณสมบัติทางเอนไซม์พบว่าเอนไซม์ดังกล่าวใช้ไคโตไบเอสเป็น สับสเตรทแต่ไม่ย่อยสลายสับสเตรทสังเคราะห์ เช่น pNP-[GlcNAc]₂ การศึกษาต่อมาพบว่าเอนไซม์นี้มีส่วน เกี่ยวข้องกับเมทาบอลิซึมของ glucoaminoglycan ในผู้ป่วยที่เป็นโรค Tay-Sachs disease และ Sandhoff's disease [9]

ส่วนการศึกษาในแบคทีเรียพบว่าเอนไซม์ไคโตไบเอสถูกผลิตขึ้นพื่อการย่อยสลายไคตินสายสั้น ๆ ให้เป็น GlcNAc ที่จะถูกเมทาบอไลท์ต่อไปเป็นแหล่งคาร์บอนและไนโตเจนให้แก่เซลล์แบคทีเรีย งานวิจัยของ Tew et al [10] ได้ทำการแยกยีนไคโตไบเอสหรือเอ็น-อะซิติลกลูโคซะมินิเดสจาก Serratia marcescens และ ทำการโคลนยีนและศึกษาการแสดงออกของยีนในระบบ E. coli ส่วนการศึกษาอื่น ๆ ได้แก่ไคโตไบเอสที่ สกัดจากเชื้อ Thermococcus kodakaraensis KOD1 [3] พบว่าเอนไซม์นี้มีความสำคัญต่อวิถีเมทาบอลิ ซึมของไคตินของเซลล์แบคทีเรียังแสดงในรูปที่ 2

ในส่วนของแบคทีเรียในทะเลได้มีรายงานการโคลนยีนไคโตไบเอสจากเชื้อสองสายพันธุ์คือ

Alteromonas sp. O-7 [11] และ V. harveyi [12] ข้อมูลจากการสกัดยีนและการวิเคราะห์หาลำดับนิ วคลีโอไทด์ของยีน V. harveyi N-acetyl glucosaminidases ทำให้ทราบว่าเป็นเอนไซม์ในไซโตพลาสสึมที่ มีอย่างน้อยสามไอโซฟอร์ม และส่วนเอนไซม์ที่พบโดย Soto-Gil RW & Zyskind JW [12] เป็นไอโซฟอร์มที่ มีขนาด 98 กิโลดาลตัน ฝังอยู่ภายในเยื่อหุ้มเซลล์ของแบคทีเรียและมีคุณสมบัติเป็นไลโปโปรตีน

ในปี 2006 กลุ่มวิจัยของ Aronson [13] จากมหาวิทยาลัยอะลาบามาได้ศึกษากลไกการจับของ เอนไซม์ไคโตไบเอสกับสับสเตรทโดยเทคนิคทาง quantitative HPLC พบว่าบริเวณเร่งของเอนไซม์ไคโตไบ เอสของยูคาริโอต (ไก่และคน) ประกอบด้วยบริเวณจับย่อย ๆ 3 บริเวณคือ -2 -1 และ +1 โดยพันธะที่ถูก ย่อย เชื่อมระหว่างน้ำตาล -1 และ +1

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยที่ได้มีมาก่อนหน้านี้คือการคัดเลือกหาเอนไซม์ใคติเนสจากเชื้อ แบคทีเรียในทะเลและพบว่าเชื้อ V. harveyi (V. carchariae) สายพันธุ์ 650 และเชื้อ V. alginolyticus สายพันธุ์ 283 สามารถผลิตไคติเนสออกมาในปริมาณมากในสภาวะถูกกระตุ้นด้วยไคติน ที่ใส่ลงไปในอาหาร เลี้ยงเชื้อทั้งแบบเหลวและแข็ง [14,15] การศึกษาคุณสมบัติการสลายสับสเตรทพบว่าเอนไซม์ที่สกัดจาก V. carchariae มีคุณสมบัติเป็นเอ็นโดไคติเนส (endochitinase) ที่อยู่ในแฟมิลี 18 ทำหน้าที่สลายไคตินโพลี เมอร์ให้ได้ผลิตผลไคโตโอลิโกแซคคาร์ไรด์สายสั้น ๆ และผลิตผลสุดท้ายที่ได้จากปฏิกิริยาย่อยสลายคือไค โตไบโอส [16,17] ในการศึกษาครั้งนี้คือการการสกัดยีนและการศึกษาการทำงานของเอนไซม์ไคโตไบเอส ถือเป็นงานวิจัยต่อยอดจากงานวิจัยไคติเนส โดยผลการวิจัยจะนำไปสู่แนวทางการพัฒนากระบวนการย่อย สลายไคตินโดยปฏิกิริยาการสลายแบบสมบูรณ์

1.2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1. เพื่อทำการตรวจหายีนเอนไซม์ไคโตไบเอสในเชื้อ Vibrio carchariae
- 2. เพื่อทำการแยกและโคลนยีนไคโตไบเอสจากเชื้อ V. carchariae
- 3. เพื่อทำการแสดงออกของยีนไคโตไบเอสที่ได้ในระบบ E. coli
- 4. เพื่อทำการศึกษาคุณสมบัติทางเอนไซม์ของรีคอมบิแนนท์ไคโตไบเอส

1.3. ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีขอบเขตเริ่มที่การตรวจหายีนไคโตไบเอสในจิโนมของแบคทีเรีย V. carchariae ขั้นตอน นี้ทำโดยอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งของยีนไคโตไบเอสที่ได้จาก genome project ของเชื้อ V. harveyi ที่ มีอยู่ในฐานข้อมูลของ NCBI หลังจากนั้นจะทำการสกัดยีนไคโตไบเอสโดยเทคนิคทาง PCR และทำการ วิเคราะห์นิวคลีไทด์เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของยีนที่ได้ การทดลองในขั้นตอนต่อมาคือการโคลนยีนเข้า ไปในพลาสมิดในกลุ่ม pQE60 หรือ pET และการศึกษาการแสดงออกของยีนไคโตไบเอสในระบบ E. coli ต่อจากนั้นจะทำการผลิตรีคอมบิแนนท์ไคโตไบเอสและการทำบริสุทธิ์โดยวิธีทางโครมาโตรกราฟฟีแบบจับ จำเพาะ ขั้นตอนสุดท้ายคือการศึกษาคุณสมบัติในการใช้ไคตินสับสเตรทและการวิเคราะห์รูปแบบของการ จับกับสับสเตรทของเอนไซม์โดยเทคนิคทาง thin layer chromatography และ quantitative HPLC 1.4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยนี้มี 4 ประการหลักคือ

- เป็นองค์ความรู้ในการวิจัยเนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่ยังไม่มีผู้ใดดำเนินงานมาก่อน จึงคาดว่าผลสัมฤทธิ์จากการวิจัยจะสามารถตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนานาชาติที่มี impact factor มากกว่า 1.5 ได้อย่างน้อย 1 เรื่อง และการเผยแพร่ในรูปโปสเตอร์หรือ การบรรยายในที่ประชุมระดับชาติอย่างน้อย 1 ครั้ง
- เป็นการสร้างนักวิจัยรุ่นเยาว์ผ่านหลักสูตรบัณฑิตศึกษาของสาขาวิชาชีวเคมีและสาขาวิชา เคมี ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีโดยเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยจัดเป็นความ เชี่ยวชาญเฉพาะทางระดับสูงที่มีการถ่ายทอดน้อยมากในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ใน ประเทศไทย
- องค์ความรู้ที่ได้เป็นการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากระบวนการสลายไคตินโดย
 วิธีทางชีวภาพ ซึ่งจะมุ่งเป้าไปยังกระบวนการผลิตที่มีให้คุณค่าทางการค้าสูง

หน่วยงานที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1. หน่วยงานภาครัฐที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น กรมพัฒนาส่งเสริมการเกษตร
- หน่วยงานภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกำจัดมลภาวะที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเนื่องจากงานวิจัยนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการสอนการวิจัย และการผลิตบัณฑิตศึกษาในระดับปริญญาโทและเอกของสาขาชีวเคมี สำนักวิทยาศาสตร์ ของม. เทคโนโลยีสุรนารี



บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

2.1.การแยกยีนและการโคลนยีน

- การสกัดจีโนมของ Vibrio harveyi

เชี่ยโคโลนีเดี่ยวของเชื้อแบคทีเรีย *V. harveyi* สายพันธุ์ 650 ที่เลี้ยงบนอาหารแข็ง marine medium, pH 7.6 (ภาคผนวก ก) มาเลี้ยงในอาหารเหลวปริมาตร 10 ml โดยบ่มเชื้อที่ อุณหภูมิ 30°C ในตู้อบทำการเขย่าที่ความเร็วรอบ 200 rpm เป็นเวลาประมาณ 12 ชั่วโมง หลังจากนั้นถ่ายเชื้อทั้งหมดลงในอาหารเหลวชนิดเดียวกันปริมาตร 100 ml และทำการเลี้ยง เชื้อต่อที่สภาวะเดิมจนเชื้อเจริญเติบโตถึง stationary phase ทำการปั่นเก็บเซลล์เพื่อนำมา สกัดจีโนม ดังขั้นตอนต่อไปนี้

 ละลายเซลล์ด้วย 9.5 ml Tris-EDTA (TE) buffer ที่มี 10% (w/v) SDS และ 0.1 mg/ml proteinase K เป็นองค์ประกอบ เขย่าเบา ๆ แล้วบ่มที่ 37 °C เป็นเวลา 1 ชั่วโมง

2. เติม 1.8 ml 5M NaCl เขย่าให้เข้ากัน

3. เติม 1.5 ml สารละลาย cetyltrimethylammonium bromide (CTAB)/NaCl เขย่าให้ เข้ากันแล้วบ่มที่ 60 $^\circ$ C เป็นเวลา 20 นาที

 เติม chloroform/isoamyl alcolhol (24:1 โดยปริมาตร) ในปริมาตรที่เท่ากับสาย ละลายตัวอย่าง กลับหลอดทดลองไปมาเบา ๆ แล้วปั่นแยกชั้น ดีเอ็นเอ ออกจากองค์ประกอบ อื่น ๆ ของเซลล์ที่ความเร็ว 6,000 rpm ที่อุณหภูมิ 4°C เป็นเวลา 10 นาที

5. ค่อย ๆ ดูดสารละลายชั้นบนที่มีจีโนมของแบคทีเรียอยู่ลงในหลอดทดลองใหม่ โดยใช้ micropipette ขนาด 1.0 ml ที่ตัดปลายออก

6. เติม 0.6 volumes isopropranol ลงในสายละลายดีเอ็นเอ กลับหลอดทดลองไปมาเบา ๆ จะสังเกตเห็นตะกอนดีเอ็นเอ มีลักษณะเป็นสีขาวเป็นก้อนพันกันอยู่

 ค่อย ๆ ใช้ Pasteur pipette ที่ปลายงอเป็นตะขอปิด เขี่ยตะกอนดีเอ็นเอ ขึ้นมาใส่หลอด ทดลองใหม่ที่มี 1 ml 70% (v/v) ethanol

 8. ปั่นแยกตะกอนดีเอ็นเอ ด้วยความเร็ว 10,000 rpm เป็นเวลา 5 นาที เทสารละลาย เอธานอล ออก คว่ำหลอดทดลองพอให้ดีเอ็นเอ แห้งแบบหมาด ๆ แล้วละลายตะกอนดีเอ็นเอ ด้วย 4 ml buffer ทิ้งสารละลายดีเอ็นเอ ค้างคืนไว้ที่ 4°C

9. วัดค่า A₂₆₀/A2₈₀ เพื่อหาความบริสุทธิ์และหาความเข้มข้นของดีเอ็นเอที่เตรียมได้

- การโคลนยีน

ข้อมูลจากฐานข้อมูล CAZY database (<u>http://www.cazy.org/</u>) แสดงยีนที่สร้าง เอนไซม์ไคโตไบเอสหรือเอ็น อะซิทิลกลูโคซามินิเดสในจิโนมของ *V. harveyi* สายพันธุ์ *Vibrio harveyi* ATCC BAA-1116 BB120 ที่มี open reading frame (ORF) จำนวน 3 frame คือ VIBHAR_01265 VIBHAR_06345 และ VIBHAR_03430 จึงทำการออกแบบไพรเมอร์โดยใช้ ORF ทั้งสามเป็นต้นแบบเพื่อทำการแยกยีน จากจีโนมของเชื้อเดียวกันแต่คนละสายพันธุ์คือ *V. harveyi* สายพันธุ์ 650 แล้วทำการเพิ่มจำนวนยีนโดยเทคนิค PCR ผล PCR ให้ชิ้นของ DNA เพียง สองชนิดคือ ยีน VhNag1 และ VhNag2 ส่วนชิ้นดีเอ็นเอสำหรับ VIBHAR_03430 ไม่สามารถเพิ่ม จำนวนยีนได้ ต่อมานำชิ้น PCR ของ VhNag1 และ VhNag3 ที่ได้นำมาโคลนเข้าใน pGEM-T cloning vector แล้วถ่ายโคลนที่ได้ไปยังพลาสมิด pQE60 แล้วทำการตรวจสอบลำดับของนิวคลี โอไทด์ของยีนที่สกัดได้ด้วยการทำ automatic DNA sequencing โดยส่งตัวอย่างดีเอ็นเอไป วิเคราะห์กับ BioService Unit (Bangkok) ลำดับของคู่ primer ที่ใช้มีดังนี้

VhNag1 gene

Forward primer: 5'-AGGATCCGGGCAGGGTAAAATC-3' Reverse primer: 5'-AGGAGATCTATCGGTTAAAGTGTGAAG-3'

VhNag2 gene

Forward primer: 5'-AGGGATCCGAATACCGTGTTGATTTA-3' Reverse primer: 5'-AATAGATCTCTTCCACGGTTTACGGTA-3

ส่วนที่ขีดเส้นใต้ของ forward primer แสดง BamHI site และของ reverse primer แสดง BglII site ตามลำดับ ชิ้นดีเอ็นเอของ VhNag1 ที่ได้จากการทำ PCR มีขนาด 2.3 kb และของ VhNag2 มีขนาด 1.9 kb หลังจากนั้นนำรีคอมบิแนนท์พลาสมิดทั้งสองเข้าสู่เซลล์เจ้าบ้าน *E. coli* สายพันธุ์ DH5**a** และ *E. coli* M15 (pREP) เพื่อการผลิตรีคอมบิแนนท์โปรตีนต่อไป

2.2. การศึกษาแสดงออกใน E. coli และการทำบริสุทธิ์ของรีคอมบิแนนท์เอนไซม์

หลังจากทำการตรวจสอบความถูกต้องของกรดอะมิโนที่เปลี่ยนด้วยการทำ automated DNA sequencing (Bio Service Unit, ประเทศไทย) และวิเคราะห์ข้อมูลของดีเอ็นเอด้วยโปรแกรมใน DNASTAR package (DNASTAR, Inc., Madison, USA) ทำการ express รีคอมบิแนนท์ไคติเนส เอ ดั้งเดิมและเอนไซม์กลายพันธุ์ในแบคทีเรีย *E. coli* สายพันธุ์ M15 ด้วยการเลี้ยงเซลล์ที่มีรีคอมบิแนนท์พ ลาสมิดในอาหารเหลว LB/100 μ g/ml ampicillin ที่ 30°C จนได้ OD₆₀₀ ประมาณ 0.6 ทำการ induce เซลล์ด้วย 0.5 mM isopropyl thio-beta-D-galactoside (IPTG) ที่ 20°C เป็นเวลา 18 ชั่วโมง หลังจากนั้นปั่นเก็บเซลล์ด้วยความเร็ว 4,500 g เป็นเวลา 30 นาที ที่ 4°C ทำการละลายเซลล์ ด้วย 40 ml ของ lysis buffer ที่ประกอบด้วย 20 mM Tris-HCl buffer, pH 8.0, 150 mM NaCl, 1 mM phenylmethylsulphonyl fluoride (PMSF) และ 1.0 mg/ml lysozyme ต่อจากนั้นทำการ สลายเซลล์ด้วยเทคนิค นltrasonication แล้วปั่นแยกเอาเศษเซลล์ออกด้วยความเร็ว 12,000 g เป็น เวลา 1 ชั่วโมง นำส่วนใสที่ได้หลังการปั่นตกตะกอนด้วยวิธีโครมาโตรกราฟฟีแบบจับจำเพาะโดยใช้ Ni-NTA agarose เป็นตัวจับ หลังจากล้างคอลัมน์ด้วย 5 mM imidazole ตามด้วย 10 mM imidazole

ทำการชะเอาโปรตีนที่จับอยู่กับ Ni²⁺ ด้วย 250 mM imidazole นำ fraction ที่ได้มาวิเคราะห์หา ความบริสุทธิ์ด้วย 12% SDS-PAGE ตามวิธีของ Laemmli [18] ทำการรวม fraction ที่มีแถบโปรตีน ไคติเนสที่ตำแหน่ง 63 kDa เข้าด้วยกันแล้วนำมาผ่าน membrane filtration (Mr 10 000 cut-off, Vivascience AG, Hannover, Germany) เพื่อกำจัด imidazole และทำให้โปรตีนเข้มข้นขึ้น ทำการ วัดความเข้มข้นของโปรตีนด้วยวิธี Bradford's [19] แล้วนำโปรตีนมาศึกษาหน้าที่ โครงสร้าง หรือเก็บ ที่ -30°C ใน 15% (w/v) กลีเซอรอล จนกว่าจะนำมาใช้งานต่อไป

2.3.การวัดปริมาณเอนไซม์และการศึกษาความจำเพาะต่อสับเสตรท

หาแอคติวิตี้ของเอนไซม์บีต้า-เอ็นอะซิลกลูโคซามินิเดสโดยใช้ pNP-GlcNAc เป็นสับสเตรท โดยทำ ปฏิกิริยาใน 96-well microtiter plate ทำปฏิกิริยา 100-μl ที่ประกอบด้วย 10 μl เอนไซม์ 500 μM pNP-GlcNAc และ 100 mM phosphate buffer, pH 7.0 ที่ 37 °C เป็นเวลา 10 นาที หลังจากนั้น หยุดปฏิกิริยาด้วยการเติม 3.0 M Na₂CO₃ (100 μl) แล้ววัดหาปริมาณ p-nitrophenol (pNP) ที่ค่า ดูดกลืนแสง A₄₀₅ แล้วคำนวณความเข้มข้นของ pNP ด้วยกราฟมาตรฐานของ pNP ที่สร้างขึ้นที่ช่วง 0-20 nmol

ส่วนการหาแอคติวิตี้ของเอนไซม์โดยใช้ไคโตโอลิดกแซคคาร์ไรด์เป็นสับเสตรททำในปฏิกิริยา ปริมาตร 100 μl ประกอบด้วย 250 μM สับเสตรท (GlcNAc₂₋₆) ในสารละลายบัพเฟอร์ 0.1 M phosphate buffer, pH 7.0 ที่มีปริมาณเอนไซม์ 200 μg enzyme ทำการบ่มปฏิกิริยาที่ 37°C เป็น เวลา 15 min แล้วทำการต้มปฏิกิริยาที่ 100°C เป็นเวลา 10 min ทำปฏิกิริยาทั้งหมดต่อด้วยวิธี 3,5dinitrosalicylic acid (DNS) ตามวิธีของ Miller [20] ตรวจหาสีของน้ำตาลริดิวซ์ที่เกิดขึ้นด้วยการวัดที่ ค่า 540 nm และคำนวณหารปริมาณผลิตผลดังกล่าวจากกราฟมาตรฐาน ของ GlcNAc (0-500 nmol) สำหรับ colloidal chitin ทำปฏิกิริยาที่ปริมาตร 200 μl ที่มี 5% (w/v) colloidal chitin ใน สารละลาย 0.1 M phosphate buffer, pH 7.0 และ 200 μg enzyme หลังจากทำการบ่มและหยุด ปฏิกิริยาเหมือนของไคโตโอลิโกแซคคาร์ไรด์ แล้วปั่นตกตะกอนไคตินที่เหลือด้วยความเร็ว 12,000 xg เป็นเวลา 1 min นำส่วน supernatant ปริมาตร 100 μl มาวัดหาค่าสีดังกล่าวข้างต้น ค่า specific activity คำนวณจากปริมาตรสารผลิตผลที่ได้ 1 nmol pNP หรือ reducing/min/mg enz

2.4. การศึกษาผลของ pH

ตรวจหาผลของ pH ของเอนไซม์ A VhNag1 และ VhNag2 โดยวิธี pNP assay ดังอธิบายในข้อ 2.3 แต่บ่มปฏิกิริยาในสารละลาย pH ต่าง ๆ ตั้งแต่ pH 2.5 ถึง 9.0 ด้วยสารละลายบัพเฟอร์ McIlvaine's sodium phosphate-citric acid - KCl buffer system [21]

2.5. การศึกษาทางจลนพลศาสตร์

ทำการศึกษาค่าทางจลนพลศาสตร์ของเอนไซม์เอนไซม์บี่ต้า-เอ็นอะซิลกลูโคซามินิเดสโดยวิธี colorimetric assay เหมือนข้อ 2.3 แต่ใช้ปริมาณสับสับเสตรททชตั้งแต่ 0–500 µM pNP-GlcNAc ใน สารละลาย 0.1 M phosphate buffer, pH 7.0 ทำการคำนวณค่าคงที่ทางจลนพลศาสตร์ เช่นค่า K_m ค่า V_{max} ค่า k_{cat} จากการทดลองซ้ำสามครั้ง โดยใช้ฟังก์ชัน nonlinear regression จากโปรแกรม GraphPad Prism ส่วนการหาค่าทางจลนพลศาสตร์ด้วยน้ำตาลไคโตโอลิโกแซคคาร์ไรด์ และ colloidal chitin ใช้วิธี DNS assay โดยใช้น้ำตาลไคโตโอลิโกแซคคาร์ไรด์ความเข้มข้น 0-500 μM ส่วน colloidal chitin ใช้ความเข้มข้น 0 to 5.0 % (w/v) ทำการวัดผลิตผลน้ำตาลที่เกิดขึ้นจากกราฟ มาตรฐานของน้ำตาล GlcNAc ที่ช่วง 0-1.75 μmol และหาค่าทางจลนพลศาสตร์ต่าง ๆ จาก ฟังก์ชัน non-linear regression

2.6. การตรวจหาสารผลิตผลของการย่อยไคตินโดยวิธี Thin Layer Chromatography

ทำการศึกษาปฏิกิริยาการสลายไคโตโอลิโกแซคคาร์ไรด์และไคติน ของเอนไซม์บีต้า-เอ็นอะซิลกลูโค ซามินิเดส ในปริมาตร 20 µl โดยปฏิกิริยาประกอบด้วย 0.1 M phosphate buffer, pH 7.0 ที่มี 2.5 mM สับสเตรท และ 5 µg เอนไซม์บริสุทธิ์ ทำการบ่มปฏิกิริยาที่ 37 °C เป็นเวลา 0, 5, 10, 15, 30, 180 นาที และ 18 ชั่วโมง หลังจากนั้นหยุดปฏิกิริยาด้วยการต้มที่ 100 °C เป็นเวลา 5 นาที หลังจากนั้น ดูดสารละลายปริมาตร 5 µl นำไปวิเคราะห์หาผลิตผลที่เกิดขึ้นด้วยวิธี thin layer chromatography หรือ TLC โดยใช้แผ่น silica TLC plate ขนาด 7.0 ซม × 10.0 ซม เป็น stationary phase และมี mobile phase ที่ประกอบด้วย n-butanol:methanol: 30% ammonia solution:H₂O (10:8:4:2) (v/v) หลังจากนั้นสเปรย์แผ่น TLC ด้วยสารละลาย aniline–diphenylamine reagent แล้วอบที่ 120 °C เป็นเวลา 5–10 นาที

2.7. การตรวจหาสารผลิตผลของการย่อยไคตินโดยวิธี High Performance Liquid Chromatography

ทำการบ่มปฏิกิริยาในปริมาตร 100 µl ที่ประกอบด้วย 1.25 mM chitin oligosaccharide (GlcNAc₂₋₆) ที่มี 38 µM VhNag2 และ 0.2 M sodium phosphate buffer, pH 7.0 ที่ 30°C ที่เวลา ต่าง ๆ กันคือ 5, 10, 15, 30, 60, 120 และ 180 min ทำการหยุดปฏิกิริยาด้วย 12 µl 0.1M NaOH แล้วนำปฏิกิริยาปริมาตร 12 µl ถ่ายลงในหลอดขนาด 200 µl นำไปแช่ลงใน liquid N2 ทันที แล้วเก็บ ปฏิกิริยาไว้ที่ -20°C ทำการหาปริมาณสารน้ำตาลผลิตผลที่ได้โดยการฉีดปฏิกิริยาปริมาตร 15 µl เข้าไป คอลัมน์ TSK-GEL G2000PW (7.5 x 600 mm, Tosoh) ที่ต่อกับระบบ Hitachi L-7000 HPLC system (Hitachi Koki Co., Ltd, Tokyo) เพื่อทำการแยกสารตามหลักการ gel filtration chromatography โดยใช้ distilled water เป็นตัวชะ ใช้ flow rate เท่ากับ 0.3 ml/min แล้ววัดค่า ดูดกลืนแสงที่ 220 nm ทำการหา peak areas ของน้ำตาลผลิตผลเทียบกับของน้ำตาลไคโตโอลิโกแซค คาร์ไรด์มาตรฐานที่ทราบความเข้มข้น

บทที่ 3 ผลการทดลองและข้อวิจารณ์

3.1. การแยกและวิเคราะห์ยืน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจีโนมของ V. harveyi สายพันธุ์ ATCC BAA-1116 BB120 พบว่ามียีนที่ผลิต เอนไซม์ไคโตไบเอสหรือเอ็น อะซิทิลกลูโคซามินิเดส ที่ประกอบด้วย 3 ORF ด้วยกันคือ VIBHAR_03430 (Swiss-Prot: A7MYY8) VIBHAR_06345 (Swiss-Prot: A7N8P3) และ VIBHAR_01265 (Swiss-Prot: A7N1G4) ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบโอลิโกนิวคลีโอไทด์ไพรเมอร์โดยใช้ ORF ทั้งสามเป็นต้นแบบเพื่อทำการสกัด แยกยีนจากเชื้อ V. harveyi สายพันธุ์ที่ศึกษาคือสายพันธุ์ 650 โดยวิธีการเพิ่มจำนวนยีนทาง PCR ผลการ ทดลองให้ชิ้น PCR ที่ได้จากไพรเมอร์ที่ใช้ VIBHAR_03430 และ VIBHAR_01265 เป็นต้นแบบ จึงให้ชื่อว่า VhNag1 และ VhNag2 ส่วนชิ้นที่ใช้ไพรเมอร์ของ VIBHAR_06345 ไม่สามารถเพิ่มจำนวนยีนได้สำเร็จ เมื่อ ทำการโคลนยีน VhNag1 และ VhNag2) เข้าสู่ pQE60 expression vector ได้โคลนที่เรียกว่า pQE60/VhNag1 และโคลน pQE60/VhNag2 การวิเคราะห์หาลำดับนิวคลีโอไทด์ของโคลน VhNag1 พบว่าประกอบด้วย 2,343 bp ที่สังเคราะห์สายโพลีเพปไทด์ที่มีจำนวนกรดอะมิโนเป็น 778 ตัว ดังแสดงใน รูปที่ 3.1. มีน้ำหนักโมเลกุลคำนวณเป็น 88,849 Da และมีค่า pl เท่ากับ 4.9

> Translated VhNag1

MGQGKITLDKSFSIYIKGYDSPRVQFNAKRTMDRLYRQTGLPMLNWHAESEKDATLVIDIRNAPKSEVQDIHSEKSYQLESRNGQIIRSERPYGAFHGETFLQLVTTDVTGYFVPAVLIQDEPRFPWRGVSYDTSRHFIELDVILRQLDAMASAKMNVFHWHIWDDQAIRIQLDNYQKLWQDTADGDYYTKDEIRHVVNYARNLGIRVIPEISLPGHASAVAHAYPEIMSGMGEQSYPHQRVWGVFEPLMDPTNPELYKMLASVFDEVVELFPDEYFHIGGDEPNYQQWKDNPKIQQFIKDNNLDGERGLQSYLNTKVEQMLEQRDKKMTGWDEIWHKDLPTSIVIQSWQGHDSIGRAAKEGYQGILSTGYYLDQPQPTSYHYRNDPMPKGITIDDQLHQGEKFATYDWVKPRNKGGPRTGNLTIIEATDGSYRAFTDYNGKSREEVFIIEYVPGVKFKGHFDNFMSYTEFNYDFADGKLKDTSYQLIGNVRWPATGELVASSDMAGGVIPEPKGGYPAELTEKEQLLILGGEITIWGENLDSMTIEQRLWPRSYAIAERLWSSQELTDERSMYRMVMDTWSEISLGLRHYADSNMMLKRLANGADETPLLTLAKYIEPAQYYSRHWEKWISTPNEGDLYNQYERLNRFADALPVESLAVYEMKDLVAAYAQGDKAALDALAMHYQSVKLAAQQAKPIFAANVASVETVPVADAAIKVADLGLTWELAKQGSDISQSDAEAYQRIINENAIIFDETIVAILVPTEQLLHTLTDVINDVINDKADLGLTWKUADLSDISSUAAAQARINENAIIFDETIVAILVPTE

รูปที่ 3.1. ลำดับกรดอะมิโนของ VhNag1 ของ V. harveyi สายพันธุ์ 650

การวิเคราะห์หาลำดับนิวคลีโอไทด์ของโคลน *Vh*Nag2 พบว่าประกอบด้วย 1,926 bp ที่สังเคราะห์สาย โพลีเพปไทด์ที่มีจำนวนกรดอะมิโนเป็น 639 ตัว ดังแสดงในรูปที่ 3.2. มีน้ำหนักโมเลกุลคำนวณเป็น 73,143 Da และมีค่า pl เท่ากับ 5.4

Translated VhNag2

รูปที่ 3.2. ลำดับกรดอะมิโนของ VhNag2 ของ V. harveyi สายพันธุ์ 650

ลำดับของนิวคลีโอไทด์ที่ได้ submit ลงในฐานข้อมูล GenBank/EMBL/DDBJ database มี accession number เป็น HM175715 สำหรับ VhNag1 และ HM175716 สำหรับ VhNag2 ผลการทำ BLAST search พบว่าลำดับนิวคลีโอไทด์ของ VhNag1 และ VhNag2 มีความเหมือนกับลำดับนิวคลีโอไทด์ ของ hypothetical proteins ที่อาจมีคุณสมบัติเป็น GlcNAcase จากเชื้อ Vibrio species อื่น ๆ

การวิเคราะห์ลำดับกรดอะมิโนด้วยโปรแกรม SignalP ไม่พบว่ามีสาย putative signal peptide ของโพลีเพปไทด์ทั้ง VhNag1 และ VhNag2 ทำให้ได้ข้อสรุปว่าเอนไซม์ทั้งสองมีคุณสมบัติเป็น nonsecretory protein หรือเอนไซม์ที่ทำงานภายในไซโตพลาสซึม

การเปรียบเทียบข้อมูลลำดับกรดอะมิโนของเอนไซม์ VhNag1 และ VhNag2 พบเอนไซม์ทั้งสองจัดอยู่ใน ไกลโคซิลไฮโดรเลส แฟมิลี 20 โดยมีเปอร์เซนต์ความเหมือนมากที่สุดกับ **a**-chain ของเอนไซม์ human GlcNAcase (HuHexA, 30% identitiy) [22] ตามด้วย *Serratia marcescens* chitobiase (*Sm*Chb, 24%) [23] รูปที่ 3.3. แสดงการเปรียบเทียบลำดับกรดอะมิโนของ *Vh*Nag1 และ *Vh*Nag2 กับเอนไซม์ GlcNAcases 3 ชนิดคือ *Vh*Chb [12] ซึ่งเป็น GlcNAcase ที่รายงานจากเชื้อ *V. harveyi* เช่นเดียวกัน และ HuHexA กับ *Sm*Chb

เมื่อเทียบกรดอะมิโนที่สำคัญ ๆ ที่ conserve กับเอนไซม์ *Sm*Chb ที่มีการรายงานโครงสร้างสาม มิติแล้ว พบ acidic pairs คือ Asp287-Glu288 (*Vh*Nag1) หรือ Asp437-Glu438 (*Vh*Nag2) (รูปที่ 3.3. แสดงดอกจันสีแดง) ซึ่งตรงกับคู่กรดอะมิโน Asp539-Glu540 ของ *Sm*Chb ที่ทำหน้าที่ในการเร่งปฏิกิริยา



รูปที่ 3.3. การเปรียบเทียบลำดับกรดอะมิโนของ VhNag1 และ VhNag2 กับเอนไซม์ GlcNAcases แฟมิลี GH-20

ส่วนกรดอะมิโนอื่น ๆ ที่สำคัญต่อการจับกับสับสเตรทได้แก่ Asp346, Arg349, Asp378, Asp379, Trp616, Trp685 และ Trp737 (รูปที่ 3.3. แสดงจุดสีน้ำเงิน) กรดอะมิโนเหล่านี้มีลักษณะ completely conserve ในเอนไซม์กลุ่ม GlcNAcases แฟมิลี GH-20

3.2. การผลิตรีคอมบิแนนท์โปรตีนและการตรวจด้วยวิธีทางแมสสเปกโตรเมทรี

เมื่อทำการทดสอบการแสดงออกของ full-length VhNag1 และ full-length VhNag2 ในยีนที่ โคลนเข้าสู่ pQE60 expression vector พบว่าแบคทีเรียเจ้าบ้าน *E. coli* สายพันธุ์ M15 สามารถผลิต โปรตีนออกมาในรูปที่มี (His)₆ ติดอยู่ที่ปลายด้านคาร์บอกซี หลังจากทำบริสุทธิ์โปรตีนโดยวิธี Ni-NTA agarose affinity chromatography ตรวจหาปริมาณโปรตีนได้เท่ากับ 5 - 10 mg/ml ของเอนไซม์ บริสุทธิ์ต่อปริมาตรของแบคทีเรียที่เลี้ยง 1 ลิตร รูปที่ 3.4. แสดงผลการวิเคราะห์ความบริสุทธิ์ของเอนไซม์ VhNag1 และ VhNag2 ด้วย SDS-PAGE จากเจลพบการเคลื่อนของโปรตีนมาตรฐานที่รู้น้ำหนักโมเลกุลแล้ว



รูปที่ 3.4. SDS-PAGE ของเอนไซม์บริสุทธิ์ VhNag1 และ VhNag2

การทดลองต่อมาคือการตรวจสอบว่าเอนไซม์ทั้งสองเป็น GlcNAcases โดยการเตรียม tryptic peptides แล้วแยกวิเคราะห์มวลของเพปไทด์ด้วยวิธี HPLC-MS การทำ peptide mass fingerprint ตรวจ พบว่าเพปไทด์ 9 ขึ้น และเพปไทด์ 13 ขึ้น ของ VhNag1 ที่เหมือนกับเพปไทด์ของ GlcNAcase ของเชื้อ *V. angustum* และ *Photobacterium sp.* ตามลำดับ ส่วนเพปไทด์ 20 and 21 ขึ้นของ VhNag2 เหมือนกับ เพปไทด์ของ GlcNAcases ของเชื้อ *V. parahaemolyticus* และ *V. alginolyticus* ดังแสดงในตารางที่ 3.1. ผลการวิเคราะห์มวลของเพบไทด์ที่ได้ให้ข้อสรุปว่า รีคอมบิแนนท์เอนไซม์ VhNag1 และ VhNag2 ที่ แสดงออกใน *E. coli* เป็นเอนไซม์เอ็น อะซิทิลกลูโคซามินิเดส

ตารางที่ 3.1. แสดงมวลของเพปไทด์ VhNag1 *และ* VhNag2 ที่วิเคราะห์ด้วยการทำ mass finger printing

Observed monoisotopi c mass (MH ⁺)	Charge (Z)	Peptide sequence	Protein ID	ldentified protein จากฐานข้อมูล UniProtKB/TrEMBL
VhNag1		(181ลยเทคโนโลร	10,	
442.7084	2	R.GVSYDTSR.H	giļ	N-acetyl- $oldsymbol{eta}$ -hexosaminidase
1055.0401	2	K.DLPTSIVIQSWQGHDSIGR.A	84386131	[Vibrio splendidus 12B01]
429.2415	2	K.SFSIYIK.G	giļ	N-acetyl- $oldsymbol{eta}$ -hexosaminidase
442.7084	2	R.GVSYDTSR.H	90578682	[Vibrio angustum S14]
458.2134	2	R.AFTDYNGK.S		
512.2765	2	R.GLQSYLNTK.V		
579.7795	2	R.AFTDYNGKSR.E		
627.8628	2	R.HFIELDVILR.Q		
434.8691	3	K.MTGWDEIWHK.D		
841.9339	2	K.SIVIQSWQGHDSIGR.A		
946.1122	3	K.EGYQGILSTGYYLDQPQPTSYHYR.N		
353.6976	2	R.VQFNAK.R	gi	N-acetyl- $oldsymbol{eta}$ -hexosaminidase [Photobacterium
388.7367	2	K.IQQFIK.D	89074271	sp. SKA34]
388.7367	2	R.SYAVAER.L		
429.2415	2	K.SFSIYIK.G		
431.7478	2	R.VQFNAKR.T		
442.7084	2	R.GVSYDTSR.H		
458.2134	2	R.AFTDYNGK.S		
512.2765	2	R.GLQSYLNTK.V		

383.8657	3	R.HHADANIMLK.R		
579.7795	2	R.AFTDYNGKSR.E		
627.8628	2	R.HFIELDVILR.Q		
434.8691	3	K.MTGWDEIWHK.D		
841.9339	2	K.SIVIQSWQGHDSIGR.A		
VhNag2				
434.7350	2	R.HAEDKLR.K	gil	β -N-hexosaminidase [<i>Vibrio</i>]
477.2030	2	R.GMMLDCAR.H	799237	
500.2713	2	K.ELQGHFLR.H	100201	paranaemolyticus
528.2427	2	R.DWTDYLSR.L		
555.7875	2	R.HFHSVEQVK.R		
565.3261	2	R.VDLVVLSEQK.Q		
582.7828	2	K.GNPTLDEGAYK.L		
422.8950	3	R.HFHSVEQVKR.L		
432.8909	3	R.DWTDYLSRLK.G		
492,9035	3	K.QHRDWTDYLSR.L		
797.9385	2			
814 9538	2	R AQVDVTPIVI ASPYR F		
563 2973	3			
612 6872	3			
638 6863	3			
966 9709	2			
1031 0179	2			
1040 4002	2			
1049.4992	2			
904 7225	2			
1217 6454	2			
477 2020	2			0
477.2030	2		gil	p -N-hexosaminidase [<i>Vibrio alginolyticus</i>
520.2427	2		91228309	12G01]
530.7500	2			
505.3201	2	R.VDEVVESEQK.Q		
582.7828	2	K.GNPTLDEGAYK.L		
432.8909	3	R.DWIDYLSRLK.G	100	
492.9035	3	K.QHRDWIDYLSR.L	2	
797.9385	2		Val	
540.6236	3	R.GITIPEIDVPGHCR.A	19'2	
814.9538	2	R.AQVDVTPIVLASPYR.E		
838.9433	2	R.GITIIPEIDVPGHCR.A		
563.2973	3	R.VDLVVLSEQKQNCR.F		
612.6872	3	R.LKGHLPLLDLQGVNYR.K		
638.6863	3	R.AQVDVTPIVLASPYRER.S		
966.9709	2	K.AYNYEPLAEVPADDPIR.K		
1031.0179	2	K.AYNYEPLAEVPADDPIRK.R		
1049.4992	2	K.DTVIYSWLSEEAALNCAR.Q		
1102.5731	2	K.IEAGSSSGFTHACATLLQLIK.V		
804.7335	3	K.VSKDTVIYSWLSEEAALNCAR.Q		
1317.6454	2	R.SIQHYNDNVINPALPGSYEFIDK.V		
477.2030	2	R.GMMLDCAR.H	gil	N-acetyl- $oldsymbol{eta}$ -hexosaminidase [<i>Vibrio</i>
685.8747	2	K.SLPQLTEIGAWR.G	84393823	splendidus 12B011
				-/

3.3. การศึกษาทางจลนพลศาสตร์ของเอนไซม์

เมื่อทำการทดสอบการทำงานของเอนไซม์ที่ผลิตได้โดยใช้ *p*NP-GlcNAc เป็นสับสเตรทพบว่า *Vh*Nag2 มีแอคติวิตี้ของการย่อยสับสเตรทดังกล่าวสูงกว่าเอนไซม์ *Vh*Nag1 ซึ่งเหตุผลอาจเป็นเพราะ เอนไซม์ *Vh*Nag1 อาจถูกผลิตออกมาในรูป pro-enzyme ที่ยังไม่ได้ผ่านกระบวนการ proteolytic processing เพื่อให้ได้รูปเอนไซม์ที่ทำงานได้สมบูรณ์ รูปที่ 3.5. แสดงปฏิกิริยาการสลายสับสเตรท *p*NP-GlcNAc ของ *Vh*Nag1 และ *Vh*Nag2 ที่เวลาต่าง ๆ พบว่าแอคติวิตี้ของเอนไซม์ทั้งสองมีช่วง linear อยู่ ภายในเวลา 15 นาที หลังจากนั้นแอคติวิตี้เริ่มช้าลงที่เวลาผ่านไป ในการวัดค่าอัตราเร็วเริ่มต้นของปฏิกิริยา ทั้งสองผู้วิจัยได้เลือกเวลาในการทำปฏิกิริยาอยู่ที่ 10 นาที เพื่อทำการศึกษาคุณสมบัติทางจลนพลศาสตร์ ของเอนไซม์



รูปที่ 3.5. แสดง reaction progress curve ของเอนไซม์ VhNag1 และ VhNag2

ต่อมาทำการศึกษาผลของ pH ต่อแอคติวิตี้ของการสลาย pNP-GlcNAc ของเอนไซม์ VhNag1 และ VhNag2 รูปที่ 3.6. แสดง pH curve ของเอนไซม์ทั้งสองมีลักษณะเป็นรูประฆังคว่ำคล้ายกับ pH curve ของเอนไซม์ไกลโคซิเดสอื่น ๆ โดยที่แอคติวิตี้ของเอนไซม์ VhNag1 จะต่ำกว่าของ VhNag2 ในทุกค่า pH ที่ ทดสอบ จากรูป สามารถประมาณค่า optimum pH ของ VhNag1 อยู่ที่ช่วงกว้าง ประมาณ pH 6.5-7.5 ส่วนของ VhNag2 อยู่ที่ pH 7.0



รูปที่ 3.6. ผลของ pH ต่อการทำงานของเอนไซม์ VhNag1 และ VhNag2

เมื่อทำการวัดหาค่า specific hydrolytic activity ของเอนไซม์ทั้งสองเปรียบกันกับสับสเตรทหลาย ๆ ชนิด พบว่าค่า specefic activity ต่อสับสเตรท *p*NP-GlcNAc มีค่าสูงที่สุดดังแสดงในรูปที่ 3.7.





จากรูปที่ 3.7. จะเห็นว่าเอนไซม์ VhNag2 สามารถสลายสับเสตรท pNP-glycosides ได้ทุกตัว แต่ ให้ค่าการแอคติวิตี้ต่อ pNP-GlcNAc₂ และ pNP-Glucose ต่ำกว่า pNP-GlcNAc อยู่ประมาณ 300 เท่า และ 700 เท่าตามลำดับ ส่วนเอนไซม์ VhNag1 ย่อยสลายสับสเตรทกลุ่ม pNP-glycoside ได้ตัวเดียวคือ pNP-GlcNAc แต่แอคติวิตี้ต่ำกว่าของ VhNag2 อยู่ประมาณ 4 เท่า เมื่อใช้ไคโตโอลิโกแซคคาร์ไรด์และไคติน เป็นสับสเตรท พบว่าเอนไซม์ทั้งสองย่อยสับสเตรททั้งหมดได้ แต่ให้ค่าแอคติวิตี้ต่อ chitotetraose สูงที่สุด ตามด้วย chitotriose และเอนไซม์ย่อย chitobiose chitopentaose และ chitohexaose ได้ปานกลาง ส่วนแอคติวิตี้ต่อไคตินมีค่าต่ำที่สุด

เนื่องจากเอนไซม์ VhNag1 ไม่เสถียรและสูญเลียแอคติวิตี้อย่างรวดเร็วหลังการทำบริสุทธิ์ ผู้วิจัยจึง เลือกทำการศึกษาทางจลนพลศาตร์ของเอนไซม์ VhNag2 เพียงตัวเดียว ค่าทางจลนพลศาสตร์ที่ได้แสดงใน ตารางที่ 3.2. พบว่า VhNag2 ในค่า K_m ต่ำที่สุดและค่า k_{cat} สูงสุดกับสับสเตรท pNP-GlcNAc โดยค่า คำนวณ k_{cat}/K_m มีค่าเท่ากับ 4,935 M⁻¹s⁻¹ เมื่อเทียบกับสับสเตรทกลุ่มไคโตโอลิโกแซคคาร์ไรด์ด้วยกันพบว่า VhNag2 แสดงค่า k_{cat}/K_m สูงสุดต่อ chitotetraose เท่ากับ 304 M⁻¹s⁻¹ ตามด้วยค่าของ GlcNAc₃ เท่ากับ 228 M⁻¹s⁻¹ ส่วนสับสเตรท GlcNAc₅ ให้ค่า 181 M⁻¹s⁻¹ สับสเตรท GlcNAc₆ ให้ค่า 166 M⁻¹s⁻¹ และ GlcNAc₂ ให้ค่า 56 M⁻¹s⁻¹ และค่า k_{cat}/K_m ของ VhNag2 สับสเตรท pNP-GlcNAc สูงกว่าของ GlcNAc₂ เป็น 88 เท่า ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าพันธะไกลโคซิดิกของ pNP-GlcNAc ถูกสลายโดยเอนไซม์ได้ง่ายกว่า พันธะไกลโคซิดิกของ GlcNAc-GlcNAc เนื่องจากในพันธะของ pNP-GlcNAc มี electron-withdrawing capacity ของหน่วย pNP สูงกว่าทำให้พันธะแตกง่ายกว่า ซึ่งผลการทดลองนี้สอดคล้องกับผลการทดลอง ของ Keyhani & Roseman [24] ที่แสดงให้เห็นว่า *Vibrio furnssii β*-GlcNAcidase (exol) สลาย pNP-GlcNAc ได้ดีกว่า GlcNAc₂ ถึง 5 เท่า

κ _m (μΜ)	k _{cat} (s ⁻¹)	k_{cat}/K_{m} (M ⁻¹ s ⁻¹)
172 ± 48^{a}	0.08	465
77 ± 17	0.38	4,935
179 ± 52	0.01	56
441 ± 98	0.10	228
329 ± 93	0.10	304
496 ± 78	0.09	181
421 ± 76	0.07	166
	K_{m} (μ M) 172 ± 48 ^a 77 ± 17 179 ± 52 441 ± 98 329 ± 93 496 ± 78 421 ± 76	K_m k_{cat} (μM) (s^{-1}) 172 ± 48^a 0.08 77 ± 17 0.38 179 ± 52 0.01 441 ± 98 0.10 329 ± 93 0.10 496 ± 78 0.09 421 ± 76 0.07

ตารางที่ 3.2.	แสดงค่าจลนพลศาสตร์ของเอนไซม์	VhNag2
----------------------	------------------------------	--------

^³ผลการทดลองที่แสดงเป็นค่า means ± SD (n =3 experiments for each substrate)

3.4. การศึกษาผลิตผลของการย่อยไคตินด้วยเทคนิค TLC และ HPLC

เมื่อทำการศึกษารูปแบบการสลายน้ำตาลไคโตโอลิโกแซคคาร์ไรด์ด้วยเอนไซม์ *Vh*Nag2 โดยวิธี TLC ดัง แสดงในรูปที่ 3.8. พบว่าผลิตผลหลักของการสลายน้ำตาลที่ทดสอบทั้งหมดคือ GlcNAc โดยเฉพาะอย่างยิ่ง GlcNAc₃ และ GlcNAc₄ จะถูกสลายหมดภายในเวลา 10 นาที (รูป 3.8B และ 3.8C) ขณะที่น้ำตาล GlcNAc₅ ถูกสลายได้ในเวลา 1 ชั่วโมง (รูปที่ 3.8D) เอนไซม์ VhNag2 สามารถสลาย GlcNAc₂ (รูปที่ 3.8A) และ GlcNAc₆ (รูปที่ 3.8E) แต่ด้วยอัตราเร็วที่ต่ำกว่าคือภายในเวลา 2 ชั่วโมง



รูปที่ 3.8. การตรวจหาชนิดของการย่อยสับสเตรทของเอนไซม์ VhNag2 ด้วยเทคนิค TLC

A) chitobiose; B) chitotriose; C) chitotetraose; D) chitopentaose; E) chitohexaose

การตรวจหาผลิตผลของการสลายไคตินโอลิ โกแซคคาร์ไรด์ของเอนไซม์ VhNag2 ด้วยวิธี quantitative HPLC ดังแสดงในรูปที่ 3.9 พบว่าเอนไซม์สามารถย่อย GlcNAc₂ ให้ผลิตผลเป็น GlcNAc อย่างรวดเร็วในเวลาของการทำปฏิกิริยาที่เพิ่มขึ้น (รูปที่ 3.9A) ส่วนรูปที่ 3.9B และ C แสดงการย่อย สับสเตรท GlcNAc₃ และ GlcNAc₄ ซึ่งเกิดขึ้นรวดเร็วกว่าการสลาย GlcNAc₂ และส่วนการสลาย GlcNAc₅ และ GlcNAc₆ จะช้ากว่าการสลาย GlcNAc₄ มาก (รูปที่ 3.9D และ E)



รูปที่ 3.9. การตรวจหาชนิดของการย่อยสับสเตรทของเอนไซม์ VhNag2 ด้วยเทคนิค HPLC

A) chitobiose; B) chitotriose; C) chitotetraose; D) chitopentaose; E) chitohexaose; F) กราฟ แสดงอัตราการลดลงของสับสเตรท

ผลการทดลองที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วย HPLC มีความสอดคล้องกับผลของ TLC ที่แสดงในรูปที่ 3.8 และผลิตผลหลัก GlcNAc ที่ได้เกิดขจากปฏิกิริยาการสลายแบบ exolysis คือสับเสตรท GlcNAc_n ถูก ย่อยเป็น GlcNAc_{n-1} + GlcNAc และได้น้ำตาล intermediate คือ GlcNAc_{n-1} และ GlcNAc_{n-2}, ซึ่งถ้าให้ เวลาในการทำปฏิกิริยานานพอสาร intermediate ก็จะถูกย่อยเป็น GlcNAc ส่วนรูปที 3.9F แสดงกราฟ อัตราการสลายตามลำดับดังนี้ GlcNAc₄ \cong GlcNAc₃ > GlcNAc₅ > GlcNAc₆ > GlcNAc₂ บทที่ 4 บทสรุป

4.1. สรุปผลการทดลอง

การศึกษานี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูล genome database ของแบคทีเรีย Vibrio harveyi สายพันธุ์ BAA-1116 BB120 ช่วยในการออกแบบไพร์เมอร์เพื่อทำการแยก ของยืนที่สร้างเอนไซม์เอ็น อะซิทิลกลูโค ซามินิเดสสองชนิดคือ VhNag1 และ VhNag2 จากแบคทีเรียในทะเล Vibrio harveyi สายพันธุ์ 650 ได้ ้สำเร็จต่อมาได้ทำการเพิ่มจำนวนชิ้นดีเอ็นเอของยีนทั้สอง โดยเทคนิค PCR และทำการโคลนยืนเข้าสู่ pQE60 expression vector เพื่อผลิตรีคอมบิแนนท์เอนไซม์ในระบบ E. coli สายพันธุ์ M15 (pREP) การ ้วิเคราะห์ลำดับกรดอะมิโนพบว่าเอนไซม์ VhNag1 และ VhNag2 ถูกสร้างในไซโตพลาสสึม โดยที่สายโพลิ เพปไทด์ของเอนไซม์ VhNag1 มีจำนวนกรดอะมิโนเป็น 778 ตัว มีน้ำหนักโมเลกุลคำนวณเป็น 88,849 Da และมีค่า pl เท่ากับ 4.9 ส่วนเอนไซม์ VhNag1 มีจำนวนกรดอะมิโนเป็น 639 ตัว มีน้ำหนักโมเลกุลคำนวณ เป็น 73,143 Da และมีค่า pl เท่ากับ 5.4 การทดสอบความสามารถในการสลายไคตินพบว่ VhNag1 มี ความไวในการสลายสับสเตรททุกตัวเมื่อเทียบกับ VhNag2 ค่า optimum pH ของ VhNag1 มีค่าเท่ากับ 6.5-7.5 ส่วนของ VhNag2 มีค่าเท่ากับ 7.0 เอนไซม์ทั้งสองจัดเป็น exolytic enzyme ที่สลายไคตินให้ ้ผลผลิตสุดท้ายคือ GlcNAc การศึกษาทางจลนพลศาสตร์พบว่าสับสับสเตรที่ถูกย่อยสลายได้ดีที่สุดคือ pNP-GlcNAc ขณะนี้ผล TLC และ ผล HPLC แสดงให้เห็นว่า chitotetrase เป็นสับเสตรที่ดีที่สุดในกลุ่มไคโตโอลิ โกแซคคาร์ไรด์

4.1. ข้อเสนอแนะ

ไม่มี



เอกสารอ้างอิง

1. Gooday GW. In Biochemistry of microbial degradation. Kluwer Academic Publishers, Dordrecht, The Netherlands. 1994, 279-312.

2. Davis B & Eveleigh DE. In Chitin, Chitosan, and Related enzymes (Zakikas, J.P., ed.) Academic Press, New York. 1984, 160-179.

3. Tanaka T, Fukui T, Atomi H, Imanaka T. Characterization of an exo-beta-D-glucosaminidase involved in a novel chitinolytic pathway from the hyperthermophilic archaeon Thermococcus kodakaraensis KOD1.J Bacteriol. 2003, 185:5175-5181.

4. Conzelmann E & Sandhoff K. Glycolipid and glycoprotein degradation.Adv. Enzymol. 1987, 60:89-216.

5. Drouillard S, Armand S, Davies GJ, Vorgias CE, Henrissat B. Serratia marcescens chitobiase is a retaining glycosidase utilizing substrate acetamido group participation. Biochem J. 1997, 328:945-949.

6. Henrissat B & Bairoch A. New families in the classification of glycosyl hydrolases based on amino acid sequence similarities. Biochem J. 1993, 293:781-788.

7. Henrissat B & Daviest G. Structural and sequence-based classification of glycoside Hydrolases. Curr Opin Struct Biol 1997, 7:637-644.

8. Stirling JL. Human N-acetyl-beta-hexosaminidases: hydrolysis of N, N' diacetylchitobiose by a low molecular weight enzyme. FEBS Lett. 1974, 39:171-175.

9. Stirling JL. NN'-diacetylchitobiase activity in Tay-Sachs disease and Sandhoff's disease. Biochem J. 1974, 141:597-599.

10. Tews I, Vincentelli R & Vorgias CE. N-Acetylglucosaminidase (chitobiase) from Serratia marcescens: gene, sequence, and protein production and purification in Escherichia coli. Gene. 1996,170:63-67.

11. Tsujibo H, Fujimoto K, Tanno H, Miyamoto K, Imada C, Okami Y & Inomori Y. Gene sequence, purification and characterization of N-acetyl-D-glucosaminidase from the marine bacterium, Alteromonas sp. strain 0-7. Gene. 1994, 146:111-115.

12. Soto-Gil RW & Zyskind JW. N,N'-diacetylchitobiase: primary structure, processing, and evolution relationships. J Biol Chem. 1989, 264:14778-14783.

13. Aronson NN, Halloran BA. Optimum substrate size and specific anomer requirements for the reducing-end glycoside hydrolase di-N-acetylchitobiase. Biosci Biotechnol Biochem. 2006, 70:1537-1541.

14. Suginta W, Robertson PA, Austin B, Fry SC, Fothergill-Gilmore LA. Chitinases from Vibrio: activity screening and purification of chiA from Vibrio carchariae. J Appl Microbiol. 2000, 89:76-84.

15. Suginta W. Identification of chitin binding proteins and characterization of two chitinase isoforms from Vibrio alginolyticus 283. Enzyme Microb. Tech. 2007, 41:212-220.

16. Suginta W, Vongsuwan A, Songsiriritthigul C, Prinz H, Estibeiro P, Duncan RR, Svasti J, Fothergill-Gilmore LA. An endochitinase A from Vibrio carchariae: cloning, expression, mass and sequence analyses, and chitin hydrolysis.Arch Biochem Biophys. 2004, 424:171-180.

17. Suginta W, Vongsuwan A, Songsiriritthigul C, Svasti J, Prinz H. Enzymatic properties of wild-type and active site mutants of chitinase A from Vibrio carchariae, as revealed by HPLC-MS.FEBS J. 2005, 272:3376-3386.

18. Laemmli U.K. Cleavage of structural proteins during the assembly of the head of bacteriophage T4. Nature 1970, 227:680-685.

19. Bradford MM. A rapid and sensitive method for the quantitation of microgram quantities of protein utilizing the principle of protein-dye binding. Anal Biochem 1976, 72:248-254.

20. Miller GL. Use of dinitrosalicylic acid reagent for determination of reducing sugar. Anal Chem 1959, 31:426-428

21. McIlvaine TC. A buffer solution for colorimetric comparison. J Biol Chem 1921, 49: 183-186

22. Lemieux MJ, Mark BL, Cherney MM, Withers SG, Mahuran DJ, James MN: Crystallographic structure of human beta-hexosaminidase A: interpretation of Tay-Sachs mutations and loss of GM2 ganglioside hydrolysis. J Mol Biol 2006, 359:913-929

23. Tews I, Perrakis A, Oppenheim A, Dauter Z, Wilson KS, Vorgias CE: Bacterial chitobiase structure provides insight into catalytic mechanism and the basis of Tay-Sachs disease. Nat Struct Biol 1996, 3:638-648

24. Keyhani NO, Roseman S: The chitin catabolic cascade in the marine bacterium Vibrio furnissii. Molecular cloning, isolation, and characterization of a periplasmic beta-N-acetylglucosaminidase. J Biol Chem 1996, 271:33425-33432

ภาคผนวก ก อาหารเลี้ยงเชื้อและสารละลาย

1.1. LB Medium (Luria-Bacterial Medium)

Per litre: To 950 ml of deionised H₂O add: bacto-tryptone 10 g bacto-yeast extract 5 g NaCl 10 g

Shake until the solutes have dissolved. Adjust the pH to 7.0 with 5 N NaOH (0.2 ml). Adjust the volume of the solution to 1 litre with deionised H_2O . Sterilise by autoclaving for 20 min at 15lb/sq. in. on liquid cycle.

1.2. SDS-PAGE

- Solutions for preparing 12% resolving SDS-polyacrylamide gel

Colution component	Component volume (ml)		
Solution component	5 ml	10 ml	20 ml
H ₂ O	1.6	3.3	6.6
30% (w/v) acrylamide mix	2.0	4.0	8.0
1.5 M Tris (pH 8.8)	1.25	2.5	5.0
10% SDS	0.05	0.1	0.2
10% ammonium persulfate	0.05	0.1	0.2
(freshly prepared)			
TEMED	2 µl	4 µl	6 µl

- Solutions for preparing 5% stacking SDS-polyacrylamide gel

	Component	volume
Solution component	(ml)	
	2 ml	5 ml
H ₂ O	1.4	3.4
30% (w/v) acrylamide mix	0.33	0.83
1.0 M Tris (pH 6.8)	0.25	0.63
10% SDS	0.02	0.05

10% ammonium persulfate	0.02	0.05
(freshly prepared)		
TEMED	2 µl	5 µl

Buffers for SDS-PAGE

SDS-gel loading buffer (3 x stock)

- 150 mM Tris.Cl (pH6.8)
- 300 mM dithiothreitol
- 6% SDS (electrophoresis grade)
- 0.3 % bromophenol blue

30% glycerol

- Tris-Glycine electrophoresis buffer (5 x stock)
 - 250 mM Tris.Cl (pH 8.3)
 - 1.25 M glycine (electrophoresis grade) (pH 8.3)

0.5 % SDS

Staining solution with Coomassie Brilliant Blue for Protein

Dissolve 0.25 g of Coomassie Brilliant Blue R250 in 90 ml of methnol: H_2O (1:1v/v) and 10 ml of glacial acetic acid. Filter the solution through a Whatman No. 1 filter to remove any particulate matter.

- Destaining Solution for Coommassie Stain

 $_{2}$, $_{2}$ acetic acid dH_2O is added to bring volume to 100 ml.

1.3. Preparation of competent cells

- 1. Streak *E. coli* host cells on an LB plate+100 µg/ml Amp)
- 2. Allow cells to grow at 37° C overnight
- 3. Place one colony in 10 mL LB media (+antibiotic selection if necessary), grow overnight at $37^{\circ}C$
- 4. Transfer 5 mL overnight DH5a culture into 500 mL LB media in 2-L flask
- 5. Allow cell to grow at 37° C (250 rpm), until OD₆₀₀ = 0.6 (~2-3 hours)
- 6. Transfer cells to 2 centrifuge bottles (250 mL), and place cells on ice for 20 mins
- 7. Centrifuge cells in Sorval GSA rotor at 4° C for 10 mins at 3,000 g (2500 rpm). Cells must remain cold for the rest of the procedure
- Pour off media and resuspend cells in 30 mL of cold 0.1 M CaCl₂. Transfer the suspended cells into 50 mL polypropylene falcon tubes, and incubate on ice for 30 mins
- 9. Centrifuge cells using rotor at 4 $^\circ$ C for 10 mins at 3,000 g
- 10. Pour supernatant and re-suspend cells (by pipetting) in 8 mL cold 0.1M CaCl₂ containing 15% glycerol. Transfer 100 μ L into (1.5 mL) Eppendorff tubes placed on ice. Freeze the cells in liquid nitrogen. Cells stored at -80°C can be used for transformation for up to ~6 months.



ภาคผนวก ข

- แผนที่พลาสมิด pGEM[®]-T cloning vector



- แผนที่พลาสมิด pQE60 expression vector

pQE-60 Vector

Positions of elements in bases	
Vector size (bp)	3431
Start of numbering at Xhol (CTCGAG)	1–6
T5 promoter/lac operator element	7–87
T5 transcription start	61
6xHis-tag coding sequence	133–150
Multiple cloning site	113-132
Lambda to transcriptional termination region	173-267
rrnB T1 transcriptional termination region	1033-1131
CoIE1 origin of replication	1608
β-lactamase coding sequence	3226–2366



pQE-60



ภาคผนวก ค ผลงานตีพิมพ์และการเผยแพร่

- 1. ผลงานตีพิพม์ในวารสารนานาชาติ 1 ผลงาน
- Suginta W*, Chuenark D, Masuhara M & Fukamizo T (2010) Novel β -Nacetylglucosaminidases from Vibrio harveyi 650: Cloning, expression, enzymatic properties, and subsite identification. BMC Biochem. 11:40. (Highly accessed) (IF2011 = 2.0)
- 2. ผลงานน้ำเสนอในรูปบรรยายหรือโปสเตอร์ในที่ประชุมระดับนานาชาติหรือระดับชาติ 2 ผลงาน
- Chuenark D, Masuhara M, Fukamizo T & Suginta W. Novel β-Nacetylglucosaminidases from Vibrio harveyi 650. The 5th Annual Symposium of the Protein Society of Thailand, Conventional Center, Chulabhorn Research Institute Bangkok, Thailand, June 23-26, 2010, p56. Poster presentation.
- Chuenark D, Prinz & Suginta W. Cloning, expression, and characterization of two zincin-like fold containing chitobiases from Vibrio harveyi. 3rd Annual Symposium of the Protein Society of Thailand "Frontiers in Protein Research", Chulabhorn Research Institute Conference Center, Bangkok, August 28th-29th, 2008. P73, Poster presentation.



ภาคผนวก ง ประวัตินักวิจัย

Name	(ไทย) วิภา สุจินต์
	(English) Wipa Suginta
Affiliation	(ไทย) กลุ่มวิจัยชีวเคมี-เคมีไฟฟ้า สาขาวิชาเคมีและชีวเคมี สำนักวิชาวิทยาศาสตร์
	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จ. นครราชสีมา 30000
	(English) School of Biochemistry, Institute of Science,
	Suranaree University of Technology,
	Nakhon Ratchasima, 30000 Thailand
	Tel: +66 44 22 4313; E-mail <u>wipa@sut.ac.th</u>
Degree	Ph.D. (Biochemistry), The University of Edinburgh, UK
	M.Sc. (Biochemistry), Mahidol University, Bangkok, Thailand
	B.Sc. (Genetics), Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand
Marital status	Married with one child

Current Position Associate Professor in Biochemistry

Fellowships/Awards (year 2000 - present)

2009-2012	"Alexander von Humboldt Fellowship for Experienced Researchers" from Alexander
	von Humboldt Foundation, Germany
2010	รางวัลพนักงานดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2553 สายวิชาการ <u>ด้านการวิจัย</u> มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
2006	Suranaree University of Technology Award for "Outstanding Academic Performance in
	Science"
2005	"For Women in Science Fellowship" from L'OREAL (Thailand)/UNESCO.
2004	A "General Travel Grant" from The Biochemical Society, United Kingdom.
2003	"DAAD Fellowship" from the German Academic Exchange Service (DAAD), Germany.
1999-2000	Wellcome Trust fellowship for Postdoctoral Research Study at Membrane Biology
	Group, The University of Edinburgh, United Kingdom.

10

Research Interest

- 1. Structure and function of bacterial porins
- 2. Structure and function of chitinases and chitobiases from marine bacteria to humans

List of publications

Peer-reviewed articles

- Suginta W*, Chumjan W, Mahendran KR, Schulte A & Winterhalter M. (2013) Chitoporin from Vibrio harveyi: A Channel with Exceptional Sugar Specificity. Submitted to J Biol Chem.
- Suginta W*, Chumjan W, Mahendran KR, Janning P, Schulte A & Winterhalter A. (2013) Molecular uptake of chitooligosaccharides through chitoporin from the marine bacterium Vibrio harveyi. PLoS One. In Press (Doi 10.1371/journal.pone.0055126) (IF2011 = 4.091)
- Suginta W* & Sritho N. (2012) Multiple roles of Asp313 in the refined catalytic cycle of chitin degradation by Vibrio harveyi chitinase A. Biosci Biotech Biochem. 76, 2275-2281. (IF2011 = 1.32)
- Sritho N & Suginta W* (2012) Role of Tyr-435 of Vibrio harveyi chitinase A in chitin utilization. App Biochem Biotech, 166, 1192–1202. (IF2011 = 1.943)
- 5. uginta W* & Sritho N &. (2012) Additional roles of Asp313 in the refined catalytic cycle of chitin degradation by *Vibrio harveyi* chitinase A.
- 6. Sritho N & Suginta W* (2012) Role of Tyr-435 of *Vibrio harveyi* chitinase A in chitin utilization. App Biochem Biotech, 166:1192–1202. (IF2010 = 1.88).
- Pantoom S, Vetter I, Prinz, H & Suginta W* (2011) Potent family-18 chitinase inhibitors:
 X-ray structures, affinities and binding mechanisms. J Biol Chem. 286, 24312-24323.
 (IF2010 = 5.328)
- Suginta W*, Mahendran KR, Chumjan W, Hajjar E, Schulte A, Winterhalter M, Weingart H*. (2011) Molecular analysis of antimicrobial agent translocation through the membrane porin *Bps*Omp38 from an ultraresistant *Burkholderia pseudomallei* strain. BBA-Biomembr. 1808, 1552-1559 (IF2010 = 4.647)
- 9. Suginta W*, Chuenark D, Masuhara M & Fukamizo T (2010) Novel β -Nacetylglucosaminidases from *Vibrio harveyi* 650: Cloning, expression, enzymatic properties, and subsite identification. BMC Biochem. 11:40. (Highly accessed) (Unofficial IF2009 = 2.8)
- 10. Schulte A, Ruamchan S & Khunkaewla P, Suginta W* (2009) The outer membrane protein *VhOmp from Vibrio harveyi*: The pore-forming properties in black lipid membranes. J Membr Biol. 230, 101-111. (IF2009 = 1.63)

- 11. Suginta W*, Pantoom S & Prinz H (2009) Substrate binding modes and anomer selectivity of chitinase A from *Vibrio harveyi*. J Chem Biol. 2, 191-202.
- 12. Songsiriritthigul C, Pantoom S, Aguda AH, Robinson RC & Suginta W* (2008) Crystal structures of *Vibrio harveyi* chitinase A complexed with chitooligosaccharides: Implications for the catalytic mechanism. J Struct Biol. 162, 491-499. (IF2009 = 3.497)
- Pantoom S, Songsiriritthigul C & Suginta W* (2008) The effects of the surface-exposed residues on the binding and hydrolytic activities of *Vibrio carchariae* chitinase A. BMC-Biochem. 9:2. (unofficial IF = 2.8)
- 14. Suginta W*, Songsiriritthigul C, Kobdaj A, Opassiri R & Svasti J (2007) Mutations of Trp275 and Trp397 altered the binding selectivity of *Vibrio carchariae* chitinase A. BBA-General Subjects. 1770, 1151-1160. (IF2010 = 4.663)
- Suginta W* (2007) Identification of chitin binding proteins and characterization of two chitinase isoforms from *Vibrio alginolyticus* 283. Enzyme MicrobTech. 41, 212-220. (IF2010 = 2.287)
- 16. Songsiriritthigul C, Yuvaniyama J, Robinson RC, Vongsuwan A, Prinz H & Suginta W* (2005) Expression, purification, crystallization and preliminary crystallographic analysis of chitinase A from *Vibrio carchariae*. Acta Cryst. Section F. 61, 895-898. (IF2009 = 0.55)
- 17. Suginta W*, Vongsuwan A, Songsiriritthigul C, Svasti J & Prinz H (2005) Enzymatic properties of wild-type and active site mutants of chitinase A from *Vibrio carchariae*, as revealed by HPLC-MS. FEBS J. 272, 3376-3386. (IF2010 = 3.129)
- Siritapetawee J, Prinz H, Krittanai C & Suginta W* (2004) Expression, refolding of Omp38 from *Burkholderia pseudomallei* and *B. thailandensis*, and its function as a diffusion porin. Biochem J. 384, 609–617. (IF2009 = 5.155)
- Suginta W*, Vongsuwan A, Songsiriritthigul C, Prinz H, Estibeiro P, Duncan RR, Svasti J & Fothergill-Gilmore LA (2004) An endochitinase A from *Vibrio carchariae*: gene isolation, modelled structure topology, cloning and functional expression. Arch Biochem Biophys. 424, 171-180. (IF2010 = 3.022)
- 20. Siritapetawee J, Prinz H, Samosornsuk W, Ashley RH & Suginta W* (2004) Functional reconstitution, gene isolation and topology modelling of porins from *Burkholderia pseudomallei* and *B. thailandensis*. Biochem J. 377, 579-587. (IF2010 = 5.155)

- 21. Suginta W, Karoulias N, Aitkin A & Ashley RH* (2001) Brain dynamin1 interacts directly with the chloride intracellular channel protein CLIC4 in a complex containing actin and 14-3-3 proteins. Biochem J. 359, 55-64. (IF2010 = 5.155)
- 22. Suginta W, Robertson PAW, Austin B, Fry SC & Fothergill-Gilmore LA* (2000) Chitinases from *Vibrio*: activity screening and purification of chi A from *Vibrio carchariae*. J Appl Microbiol. 89, 76-84. (IF2010 = 2.365)
- 23. Svasti J*, Srisomsap C, Surarit R, Benjavongkulchai E, Suginta W, Khunyoshyeng S, Champattanachai V, Nilwarangkoon S & Rungvirayudx S (1996) Potential Applications of Plant Glycohydrolases for Oligosaccharide Synthesis. In Protein Structure-Function Relationship (Zaidi, Z.H. and Smith, D.L., eds.), Plenum Press. pp.249-257.
- 24. Surarit R, Svasti MR J, Srisomsap C, Suginta W, Khunyoshyeng S, Nilwarangkoon S, Harnsakul P & Benjavongkulchai E* (1995) Possible Use of Glycosidase Enzymes from Thai Plant Seeds for Oligosaccharide Synthesis. In Biopolymers and Bioproducts: structure, function and applications (Svasti, J. et al., eds.), Samakkhisan Public Co. Ltd., Bangkok, 251-255.
- 25. Suginta W & Svasti MRJ* (1995) Purification and Properties of β -Galactosidase from *Hibiscus sabdariffa* L. var. altissima. ScienceAsia 21, 183-186.
- 26. Suginta W & Svasti J* (1995) Beta-Galactosidase from Thai Jute: Purification and Characterization. In Biopolymers and Bioproducts: Structure, Function and Applications (Svasti, J. et al., eds.), Samakkhisan Public Co. Ltd., Bangkok, 256-260.
- 27. Surarit R, Svasti MRJ, Srisomsap C, Suginta W, Khunyoshyeng S, Nilwarangkoon S, Harnsakul P & Benjavongkulchai E (1995) Screening of Glycohydrolase Enzymes in Thai Plant Seeds for Potential Use in Oligosaccharide Synthesis. ScienceAsia 21, 293-303.

หมายเหตุ เครื่องหมาย * แสดงผู้เขียนเป็น Corresponding author